

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14 и 10/15), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О

ЗА МЕДИЦИНСКОТО ЗГРИЖУВАЊЕ ПРИ НУМЕРАЛНА ЕГЗЕМА

Член 1

Со ова упатство се утврдува медицинското згрижување при нумерална егзема.

Член 2

Начинот на медицинското згрижување при нумерална егзема е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на медицинското згрижување при нумерална егзема по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на згрижувањето, при што истото од страна на докторот соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за практикување на медицина заснована на докази при нумерална егзема („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/13)..

Член 5

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-2323/1

27 февруари 2015 година

Скопје

МИНИСТЕР

Никола Тодоров

НУМЕРАЛНА ЕГЗЕМА

МЗД Упатство
18.9.2013 • Комплетно ажурирано
Alexander Salava

- [Најважно](#)
- [Етиологија и преваленца](#)
- [Клиничка слика](#)
- [Дијагноза](#)
- [Диференцијална дијагноза](#)
- [Третман](#)
- [Референца](#)

НАЈВАЖНО

- Нумуларниот дерматитис (исто така познат како нумуларна егзема и дискоидна егзема) е честа хронична форма на егзема
- Дијагнозата се базира на анамеза и клиничка презентација
- Справувањето се состои до симптоматска терапија и профилакса

ЕТИОЛОГИЈА И ПРЕВАЛЕНЦА

- Етиологијата е еддогена и мултифакториелна
- Кај децата начесто се јавува нумурен тип на инфантилна егезама
- Голем број на пациенти имаат атопична диатеза
- Сувоста на кожата е често провоцирачки фактор кај постари пациенти (миење со сапун и абразивни четки, дневно користење на сауна, пливање)
- Во некои земји оваа состојба погрешно се вика инфективна егзема, без разлика што не може да се докаже инфективна етиологија
- Највисоката инциденца се јавува на возраста од 40-60 години, почесто кај мажите отколку кај жените

КЛИНИЧКА СЛИКА

- Најчесто пациентот развива единечна папула или була, околу која се создаваат повеќе папули. Тие потоа коагулираат за да формираат добро демиркирана овална и најчесто чешлива лезија.
- Често почнуваат унилатерално на долниот дел од нозете, а подоцна стануваат симетрични
- Други предилекциски места на јавување се натколениците, екстензорните страни на надлактиците и грбот.
- Нумуларниот дерматитис е хронична и релапсира со егзарцербации
- Кожата е често се вложува во тек на зимата, но се подобрува со летното сонце

ДИЈАГНОЗА

- Дијагнозата се базира врз анамнеза и клиничката слика.
- Може да биде индицирана габична култура од единечни лезии за се исклучи тинеа.
- Бактериска култура обично открива *Staphylococcus aureus*, но неговото клиничко значење е контроверзно.
- Биопсијата е ретко корисна.

ДИФЕРЕНЦИЈАЛНА ДИЈАГНОЗА

- Може да биде тешко да се направи разлика помеѓу различни типови на егзематозни состојби. И покрај тоа што сличните карактеристики с е често заеднички со атопичен дерматитис, асеатотичен егзем и себороичен дерматитис, истото нема да има значително влијание на третманот
- Атопичниот дерматитис, посебно кај млади, може да се манифестира со нееднакви лезии. При овој случај анамнезата е неопходна
- Астеатотичен егзем, кај постари лица, често почнува од долните делови на нозете
- Дерматитична стаза, клинички знаци за венска инфисициенција
- Алегриски контактен дерматитис, неуедначени појава, најчесто широко распространет
- Псоријаза, која најчесто е невозможно да се разликува од нумуларен дерматитис
- Тинеа, која најлесто се јавсва на стапалата, но може да се прошири на доните партии од нозете
- Импентиго, на кое клиничката слика може да се препокрие со акутната фаза на нумуларен дерматитис

ТРЕТМАН

- Треба да се трерират забите и останатите инефективни фокуси

Локален третман

- Се базира на егзарцебација на и профилатичка терапија на одржување
- Редовно миеење на кожата и рашот со благи средстава за миеење
- Редовна апликација на базични локални масти, најчесто веднаш по миеењето, покажале дека го редуцират појаввањето на егзарцербаии
- Доколку рашот солзи, влажни преврски, заедно со кортикостероидни креми
- Адекватно долг третмански период со средно потенти или потетни корикостероидни креми, на пример еднаш на денот навечер за време на 2-3 недели, потоа еднаш до два пати неделно во тек на 1-2 недели е потребно
- Комбинирани креми кои содржат антисептци/антимикробни и кортикостероиди можат оисто така да бидат пробани
- Такролимус крем исто така може да биде ефикасен, посебно кај атпопшчни индивидуи.

Системски третман

- Антимкробните лекови се ретко потребни
- Доколку секунадра инфекција се јави од дерматитисот (импетигизација), системските антимикробни лекови можат да бидат иницирани како на пример цефалексин 500 мг 3 пати на ден, 7-10 дена. Антимикроните лекови и дозите се исти како и кај импетиго
- Антимкробните лекови не се пра линија на третман и не можат да бидат заменети со локалнта терапија
- Оралните кортикостероиди може да се земат во предвид на краток третман во тешки егзарцербации, како на пример преднизолон 20-40 мг, наутро за време од 1-2 недели. Посебно се ефикасни кај акутен везикуларен дерматитис, но без корист кај хроничен дерматитис
- Сиомптоматското справување со пруритусот може да биде решено со аплицирање на не седирачки антихистаминици, или пак седирачки антихистаминици навечер, на пример хидрозин 25 мг еднаш или два пати на ден

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКА КОНСУЛТАЦИЈА

- Состојба која не одговара на третманот и хроничен нумуларен дерматит бараат верификација на дијагнозата и евалуација на можни контактни ларегии
- Алтернативите на третманот на проширен дерматитис може да вклучат светлосен третман (UVB или SUP терапија)
- Одговорот од терапијата може да покаже голема вариација, и болест може да се реактивира во многу години од ремисија

РЕФЕРЕНЦА

- Tanaka T, Satoh T, Yokozeki H. Dental infection associated with nummular eczema as an overlooked focal infection. J Dermatol 2009;36(8):462-5. PubMed

Претходно автори:

Heli Majamaa and Eero Lehmuskallio

Последен преглед одобрен како ажуриран 18.9.2013 • Последни промени 18.9.2013

Article ID: ebm00284 (013.016)

© 2014 Duodecim Medical Publications Ltd

- **EBM Guidelines, 18.9.2013, <http://www.ebm-guidelines.com>**
- **Упатството треба да се ажурира еднаш на четири години.**
- **Предвидено е следно ажурирање до 2017 година.**

Упатството го ажурирал: **И. Стојковски**

Координатор: **Проф. Др. К. Зафировска**